No. 1911 Zaterdag 28 Augustus 1920. 37ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Wetsontwerp

tot aanvulling der begrooting van 1921.

Memorie van Toelichting.

I. Ingevolge de regelen, vastgesteld bij K. B. van den 18n Juli 1919, Staatsblad No. 499, (P. B. 1919, No. 86), kunnen studiebeurzen beschikbaar gesteld worden ten behoeve van jongelieden voor hun opleiding of voortgezette opleiding in Nederland. Daar er in de eerste jaren geen directe aansluiting tusschen de Curaçaosche en Nederlandsche onderwijsinrichtingen zal kunnen zijn, zal het meermalen noodig blijken, dat jongelieden, die voor een studiebeurs in aanmerking komen, ten einde hun studie in Nederland een of twee jaren te bekorten, tijdig een vooropleiding op Curaçao ontvangen.

Bovendien zullen jongelieden van de eilanden buiten Curaçao, zonder vooropleiding, steeds achterstaan, daar het niet mogelijk is aan de scholen aldaar zoodanige uitbreiding te geven, dat ze leerlingen kunnen afleveren, die naar de studiebeurzen kunnen medeedingen.

Privaatlessen op de eilanden of volgen van M. U. L. O. op Curaçao zal dus noodig zijn. Doch het krediet toegestaan bij onderartikel 76 kan daartoe volgens de omschrijving daarvan niet worden gebruikt.

Daar het bij deze verordening voorgestelde nieuwe onderartikel 126bis in uitzicht stelt opleiding van *Curaçaosche* jongelieden tot geneesheer aan de geneeskundige school te Paramaribo, waartoe zij zeer zeker ook vooropleiding op Curaçao zullen moeten ontvangen teneinde aan de eischen van toelating voor die school te voldoen, is het naar de meening van ondergeteekende noodig, dat over een krediet beschikt wordt, waaruit die opleiding kan worden bekostigd.

II. Een geregelde voorziening in de behoefte aan medisch personeel in deze kolonie van uit de kolonie Suriname is, in verband met de omstandigheid, dat er in die zusterkolonie een te kort dreigt te ontstaan aan ervaren geneeskundigen, in de toekomst, volgens mededeeling van den Gouverneur van Suriname, niet verzekerd te achten.

Daarom wordt voorgesteld opnieuw op de begrooting een post uit te trekken voor kosten van de opleiding van jongelieden tot geneeskundigen aan de geneeskundige school te Paramaribo, voor rekening van Curaçao. In vorige jaren was hiervoor f 600,— toegestaan voor de opleiding van *twee* Surinaamsche jongelieden, die, na volbrachte studie, eenigen tijd geleden benoemd zijn tot gouvernements-geneeskundigen in deze kolonie.

Ten einde meer zekerheid te hebben, dat de geneeskundige dienst op Curaçao in de toekomst steeds over voldoende krachten zal kunnen beschikken, wordt thans een krediet aangevraagd voor de opleiding van *drie* jongelieden.

Het ligt in de bedoeling om ook *Curaçaosche* jongelieden aan de school te Paramaribo tot geneesheer te laten opleiden.

De geheele cursus duurt *zeven* jaar en de opleidingskosten bedragen f 300,— 's jaars per leerling.

Aangezien aan de school geen internaat verbonden is, zal, wanneer *Curaçaosche* jongelieden daaraan worden opgeleid, gerekend moeten worden op de uitgaven voor huisvesting, voeding, enz. die, volgens mededeeling van den Gouverneur van Suriname, op niet minder dan f 75,— 's maands per jongeling kunnen worden gesteld.

Verder zullen ook de uitgaven voor studieboeken, die per jaar op f 100,— per leerling worden geschat, moeten worden vergoed, terwijl voor overtochtskosten op eene uitgaaf van f 375,— wordt gerekend.

De raming van het bij deze aanvullingsbegrooting voor kosten van opleiding van drie jongelieden aangevraagd krediet is gegrond op de bovenstaande berekening, waarbij aangenomen werd, dat Curaçaosche jongelieden zullen worden opgeleid.

Worden echter Surinaamsche jongelieden opgeleid, dan zullen de kosten waarschijnlijk niet zoo veel bedragen, aangezien dan de uitgaven voor huisvesting en voeding niet zullen moeten worden vergoed, of althans met een belangrijk lager bedrag als tegemoetkoming zal kunnen worden volstaan.

III. Wanneer de bij de begrootingen voor 1920 en 1921 voor den dienst in de haven van Willemstad aangevraagde motorbooten zullen zijn aangeschaft of aangebouwd, zal het toezicht over die scheepjes en de andere in de kolonie aanwezige motorbooten aan een deskundige moeten worden opgedragen. Thans draagt de machinist-werkbaas van openbare werken zorg voor de politieboot, terwijl de monteur bij de draadlooze telegrafie belast is met de zorg voor de loodsboot en de gouverneursboot. Geen van deze beide ambtenaren is deskundige op het gebied van explosie-motoren en beiden hebben bovendien zeer veel andere werkzaamheden en zullen zich daarom niet voortdurend met de motorbooten kunnen bezighouden. En, om het telkens defect geraken van de motoren te voorkomen, is voortdurende contrôle over de inlandsche motordrijvers een vereischte.

In verband met het bovenstaande wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen voor bezoldiging van een monteur. Dezen monteur, die volkomen op de hoogte zal moeten zijn van de Kromhoutmotoren, zal, onder oppertoezicht van den Directeur van Openbare Werken, het dagelijksche technische toezicht over de gouvernementsmotorbooten worden opgedragen, terwijl hij tevens zal worden belast met het onderhoud der motoren der eerlang aan te schaffen motorbrandspuiten en eventueel ook van alle andere explosie-motoren, die in de toekomst in dienst van het koloniaal gouvernement mochten worden gesteld. Verwacht wordt, dat voor eene bezoldiging van f 4000,— 's jaars een in alle opzichten geschikt persoon zal kunnen worden gevonden.

IV. De verhooging van onderartikel 135 met f 15,000,— wordt voorgesteld voor de volgende werken voor Curaçao: aanschaffing of aanbouw van een motorsloep voor den Gouverneur (1)...................... f 12,000,—

bouw van een lijkenhuis bij het krankzinnigengesticht (2) .... „ 2,000,—

bouw van regenbak bij de woning van het hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao (3) .... „ 1,000,—

f 15,000,—

(1) In den laatsten tijd is het dikwijls voorgekomen, dat de gouverneursboot, bij defecten van andere motorbooten, dienst heeft moeten doen in den haven van Willemstad.

Waar de toestand van die motor boot met het oog op de reeds verrichte diensten in het belang van de haven, nu te wenschen overlaat en bovendien de snelheid daarvan zeer gering is en de motor (een ruw-olie-motor) steeds een onaangenamen stank verspreidt en een hinderlijk paffend geluid maakt, is het vaartuigje niet meer geschikt om de waardigheid van het Bestuur der Kolonie, vooral tegenover vreemde

Curacao voor honderd jaren.

Uittreksels uit het Rapport van Gouverneur A. KIKKERT.

Gedateerd van 2 Juli 1817.

(Gepubliceerd door Dr. J. de HULLU, Rijksarchivaris.)

Op den 31sten October 1815, ruim een jaar nadat Engeland onze voormalige koloniën in West-Indië - met uitzondering van Demerary, Essequebo en Berbice — bij het tractaat van 13 Augustus 1814 aan Nederland had teruggegeven, ging er van den Directeur-Generaal voor de Zaken van Koophandel en Koloniën aan de Vertegenwoordigers van het Koninklijk Gezag aldaar een aanschrijving uit, waarbij zij werden uitgenoodigd een aantal statistieke vragen te beantwoorden betreffende de aan hun bestier toevertrouwde gewesten. Doch de nieuwbenoemde Gouvernenr Vice-Admiraal A. KIKKERT kwam eerst op 27 Januari 1816 op Curaçao aan, bovendien omdat de Engelsche documenten nog niet waren aangekomen, duurde het nog tot den 4den Maart, vóór het eiland officieel werd overgegeven en de Hollandsche vlag weer van de forten woei. Maar de Gouverneur had zijn opdracht niet vergeten, zoodat hij reeds den 2den Juli 1817 met zijn Rapport gereed was. Dit verslag, dat den algemeenen toestand van ons eiland op dat tijdstip tot in de kleinste bijzonderheden weergeeft, is in menig opzicht ook nu nog belangrijk. Doch 100 jaar lang bleef het in de archieven begraven, totdat het eindelijk door Dr. J. de HULLU, rijksarchivaris in den Haag, werd teruggevonden en gepubliceerd. Wij zullen er eenige uittreksels van, die voor onze lezers van eenig belang of wetenswaardig zijn, in de volgende nummers van ons blad opnemen.

De vruchtbaarheid van den grond.

De vruchtbaarheid van het eiland is over het algemeen niet groot en hangt alleenlijk af van de meerdere of mindere hoeveelheid regens, want de grond is op zich zelven droog en van gruis-, zand- en kleiachtigen aard, wordende niet dan met zeer veel moeite door mesten als anderszins tot een zekeren trap van vruchtbaarheid gebracht.

Men vindt op sommige plantagiën, welke van laag land voorzien zijn, wel eenige kleine zeer vruchtbare strooken lands, die meestendeels tot den aankweek van vruchtboomen, waarvan men in het vervolg spreken zal, gebruikt worden.

Woeste en ongecultiveerde landerijen worden op de meeste plantagiën en vooral op de algemeene weide gevonden. Derzelver gronden zijn gedeeltelijk klipachtig en leveren slechts lage, nietsbeduidende kreupelboschjes op. Gedeeltelijk zijn zij geheel onvruchtbaar en schraal en kunnen zelfs in den regentijd geen gras voortbrengen.

Dan vindt men ook nog landerijen op de plantagiën, welke noodzakelijk onbebouwd blijven liggen, teneinde door den aangroei van struiken en heesters weder gemest en vruchtbaar te worden. Deze landerijen worden om het derde of vierde jaar weder opengekapt, beploegd en beplant en vervangen op dusdanige wijze de andere gronden, die, door een drie- of vierjarige bebouwing uitgeput en schraal geworden, ook weder braak moeten liggen. Derzelver grootte is niet te bepalen, verschillende die jaarlijks naar gelang der bevolking.

De onbebouwde landen op de algemeene weide behooren aan den Koning, en die op de onderscheidene plantagiën zijn het eigendom der planters.

Het Klimaat.

Gewoonlijk begint de regentijd in het laatst van de maand September of in het begin van October en eindigt in het laatst van Januari. Doch die is zóó ongeregeld, dat er zeer dikwijls gedurende dezen tijd vier ja zes weken achtereenvolgende droogte tusschenbeide komt, hetgeen de zoo menigvuldige slechte jaren of mislukte oogsten teweegbrengt.

Het gebeurt ook somtijds, dat de regentijd met de maand Augustus begint en tamelijk wel blijft aanhouden tot in het laatst van Januari. Deze zijn dan gewoonlijk de vruchtbaarste jaren voor het eiland.

Men heeft ook dikwijls genoeg voorbeelden gehad, dat het gansche jaar dóór niet zooveel regends als toereikende was voor den landbouw, ja zelfs heeft men hier 12 tot 18 maanden aanhoudende droogte ondervonden, waardoor de planters niet alleen geheel buiten staat aan werkzaamheid gesteld werden, maar hierbij nog alle hun beestialen verloren en door het dikwijls en herhaald en mislukt planten zelfs geheel uit het plantzaad geraakten, hetwelk zij voor het volgende jaar uit de naburige eilanden moesten ontbieden. Hoewel zoodanige jaren niet gemeen zijn, hebben wij echter in de laatste 20 jaren tweemaal dat ongeluk beleefd, hetgeen veel planters als het ware geheel geruïneerd heeft, doordat zij, den interest hunner hypotheekhouders niet kunnende betalen, verplicht waren hunne plantagiën met zwaar verlies te verkoopen, daar geene drie achtereenvolgende vruchtbare jaren, die hier ook zeer zeldzaam zijn, in staat waren de geleden schade te vergoeden.

Volgens de algemeene berekening, gegrond op eene 30jarige ondervinding, schat men in de 5 jaren niet meer dan 2 vruchtbare, zijnde de 3 overigen of slechte of nauwelijks zooveel opbrengende als toereikende is tot onderhoud der slaven.

Oude planters willen zeggen, dat het eiland in vroegertijd veel vruchtbaarder was, dat het toen méér regende en men weinig of niet van slechte jaren wist, waarschijnlijk omdat hetzelfde toen minder bebouwd zijnde, meer bosschen had, die door de aantrekkingskracht van het hoog geboomte het schielijk overdrijven der wolken verhinderen en het ongelijk nederstorten der regens min of meer beletteden.

Men heeft hier weinig hooge bergen. De St. Christoffel en de twee Tafelbergen zijn de voornaamste en die zijn niet genoegzaam om dat gebrek te vergoeden, vandaar dat men soms in de stad zware regens heeft en in het land niet of omgekeerd, zoo ook soms op eenige plantagiën en op de andere, naarmate de richting der voortgestuwde wolken.

Aangaande de luchtgesteldheid dient dat, ondanks het eiland slechts 12° 10′ à 15′ benoorden den Evenaar ligt en de zon dus bijna altoos hare verzengende stralen loodrecht op hetzelve werpt, de hitte echter verdragelijk is en het luchtgestel tevens zoo gezond, dat men het als het gezondste der West-Indische eilanden met recht kan beschouwen. De reden hiervan ligt denkelijk in de hooge bergachtige ligging van het eiland; en juist datgene wat hetzelfde onvruchtbaar maakt, het gebrek van hoog geboomte, poelen, beeken en moerassige savanes, weert tevens de schadelijke uitwaseming van verderfelijke dampen, die elders als in Jamaica, St. Domingo, Porto Rico en andere eilanden zeer nadeelig zijn, meerendeels af. Buitendien waait een verfrisschende wind doorgaans over het eiland en verdrijft het weinige schadelijke dat er mocht zijn.

De winden zijn hier meest oostelijk, soms met een noordelijke of zuidelijke afwijking van zes of zeven streken; evenwel bij regentijd is dikwijls de wind of noordwest, west of zuidwest. In dezen tijd ontstaan er somtijds koortsen, die dan ook gevaarlijk zijn, vooral als deze winden lang aanhouden.

Uit gebrek aan werktuigen kan men geene nauwkeurige waarnemingen omtrent het luchtgestel doen; echter kan men bij gewone proeven opmaken, dat de lucht hier zeer fijn met koolzure en zeezoutzure deelen opgevuld is, waardoor het staal en ijzer hier lichtelijk verroest, het koper dof wordt, ondanks alle genomen voorzorgen.

Zoo ook heeft het vuur waarschijnlijk om dezelfde reden hier weinig kracht, de ontbrandbaarste dingen kan men niet dan met moeite aanhouden, en schoon de negers vrij onvoorzichtig met hetzelve te werk gaan, ontstaat er zeer zelden brand.

(Wordt vervolgd.)

oorlogschepen hoog te houden.

In verband met het vorenstaande wordt bij deze aanvullingsbegrooting een crediet aangevraagd voor de aanschaffing of den aanbouw van een nieuwe motorsloep voor den Gouverneur. Daar deze sloep niet zoo vaak zal worden gebruikt, zal met een benzinemotor kunnen worden volstaan, die groote voordeelen biedt boven een ruw-oliemotor. Verwacht wordt dat voor het aangevraagde bedrag van f 12,000,— de beschikking zal kunnen worden verkregen over een goede sloep.

De tegenwoordige gouverneursboot zal dan ook vast voor den algemeenen dienst worden bestemd.

(2) Tot nu toe worden, bij het voorkomen van sterfgevallen in het krankzinnigengesticht, de lijken, tot aan de begrafenis, neergezet in een der paviljoens van de rustige patienten. In den laatsten tijd echter is het dikwijls geconstateerd, dat dit op de patienten een slechten invloed heeft.

Daarom wordt voorgesteld bij het krankzinnigengesticht een eenvoudig lijkenhuis te bouwen.

De kosten worden geraamd op f 2000,—.

(3) Voorgesteld wordt bij de woning van het hoofd van den post voor draadlooze telegrafie in het Riffort een regenbak te bouwen om het water, dat van het dak van die woning nutteloos wegstroomt, op te vangen.

Waar bij den onvoldoende regenval op Curaçao gebrek van regenwater dikwijls voorkomt, wordt het wenschelijk geacht gebruik te maken van den watervang van bedoelde woning om den voorraad regenwater voor de toekomst te vermeerderen, vooral daar dit met betrekkelijk weinig uitgaven kan worden gedaan.

V, VI, VII. De wijzigingen in de totalen zijn het gevolg van de voorgestelde aanvullingen en verhoogingen.

Tengevolge van de bij deze ontwerp-verordening voorgestelde verhooging van de begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1921 zal de bijdrage uit 's Rijksschatkist, tot het sluitend maken van die begrooting, met een bedrag van f 26,275,— moeten worden verhoogd.

Willemstad, den 19n. Augustus 1920.

De Gouverneur van Curaçao,

Bij afwezigheid:

De Ondervoorzitter van den

Raad van Bestuur,

J. B. GORSIRA.

DE LEZING

VAN

Dr. L. C. J. NUNES.

II. (*Slot.*)

Over den **Landbouw** zeide spreker:

De voornaamste artikelen, die op Saba verbouwd en verscheept worden, zijn: Aardappelen (de z.g. Irish potato), uien en sjalotten. Alhoewel de Bottom al 960 voeten boven den zeespiegel gelegen is en het daar dus al aardig koel is, willen de aardappelen er toch niet gedijen. Aardappelen worden daarom dan ook hoofdzakelijk in de Windwardside en Hellsgate verbouwd.

De uitvoer heeft plaats naar St. Martin, St. Eustatius en St. Kitts. Is de oogst een rijke geweest, dan wordt er ook naar Curaçao verscheept.

Verder wordt nog door een Mijnheer Simmons limoensap en gepekelde limoentjes uitgevoerd, doch heeft dit niet veel te beteekenen.

Op St. Eustatius wordt er voornamelijk Yams en zoete aardapelen verbouwd en uitgevoerd.

St. Martin voert absoluut geen landbouwproducten uit. De groote plantage eigenaars houden zich hoofdzakelijk bezig met de veeteelt en het is weer de kleine landbouwer, de neger, die zorgt, dat er wat aardvruchten, groenten en vruchten verkrijgbaar zijn.

Op St. Eustatius en St. Martin houdt men zich in hoofdzaak bezig met de Katoenteelt.

Daar echter de katoenplant zeer teer is en de oogst geheel afhangt van wind en weer, planten de enkele grondbezitters zoo goed als geen katoen. Het is weer de kleine man, die deze risico aanvaardt en het reuzendeel van de katoen, die uitgevoerd wordt, verbouwt.

De meeste groote plantage-eigenaars hebben een kruidenierswinkel in de stad en worden door hen aan de kleine landbouwers levensmiddelen en anders op rekening gegeven, onder voorwaarde, dat de oogst aan hen verkocht zal worden.

Bij de levering wordt dan afgerekend. Is er tegenslag geweest, dan heeft de opkooper absoluut geen verlies, daar dan het saldobedrag schuldig gebleven wordt en dit dan het volgend jaar afgerekend wordt.

Dat de opkoopers zoo nu en dan er toch tegen aanloopen is ongetwijfeld waar, doch is deze risico niets, vergeleken bij de mislukking van den oogst, indien zij in het groot geplant hadden.

De arbeiders zijn niet met den marktprijs bekend, daar de opkoopprijs door de opkoopers wordt vastgesteld.

Het mes snijdt hier aan twee kanten, namelijk winst op de geleverde levensmiddelen en winst op de katoen.

De arbeiders, die geen voorschot noodig hebben, zijn toch verplicht aan hen de katoen te verkoopen, daar zij den weg van verschepen niet kennen.

Eerst op St. Eustatius en nu ook te St. Martin heeft het Gouvernement zich voor deze zaak geinteresseerd.

De kleine landbouwers krijgen van het Gouvernement geen gelden, noch levensmiddelen in voorschot, doch het Gouvernement geeft hen, als de oogst binnen is en de katoen aan den Gezaghebber is afgeleverd, hetzelfde bedrag per KG. als zij van de opkoopers krijgen kunnen. Het Gouvernement zorgt dan voor het ontzaden, verdere bewerking en voor de verscheping en den verkoop en na aftrek van de onkosten en het reeds voorgeschotene wordt aan de landbouwers het saldobedrag uitgekeerd.

Hierdoor krijgen zij dan de volle waarde voor hunne katoen.

Velen zijn echter verplicht om bij de opkoopers aan te kloppen om crediet en voorschot, daar de financieele toestanden het niet toelaten dat zij wachten tot de oogst binnen is. Hierdoor krijgen de opkoopers toch nog het reuzendeel der verbouwde katoen in handen.

Op St. Martin zijn er 3 fabrieken voor het ontzaden van katoen en wel alle particuliere eigendommen en in het Fransche gedeelte gelegen. Op St. Eustatius heeft het Gouvernement een eigen fabriek, terwijl er binnenkort ook een op St. Martin geplaatst zal worden.

Op St. Martin en St. Eustatius wordt hoofdzakelijk Sea Islands d.i. de beste soort katoen verbouwd. Verder heeft men Short Cotton en een tusschensoort d.z. High breed cotton.

De uitvoer van katoen te St. Martin is als volgt geweest:

1914	13621	KG.
1915	12320	„
1916	9510	„
1917	6768	„
1918	27940	„
1919	36340	„
1920 Jan., Febr., Mrt. en tot 10 Apr.	20821	„

De cijfers geven absoluut niet de juiste hoeveelheid katoen aan, die ter plaatse verbouwd wordt, daar er jaarlijks aardig wat katoen opgekocht wordt van St Barths, een Fransch eiland in de buurt gelegen.

Over het **onderwijs** zeide spr. o.m.:

Op alle 3 eilanden heeft men Openbare en Bijzondere scholen.

Van St. Eustatius en Saba is het mij niet zeker bekend, doch bedragen de uitgaven van het onderwijs te St. Martin de helft van de jaarlijksche begrooting van dit eiland. De begrooting bedraagt jaarlijks 80 — 100 000 gulden, dus circa f 40.000 enkel voor de onderwijs.

De vruchten van het onderwijs zoekt men echter tevergeefs. De leest, waarop het onderwijs geschoeid is, is geheel foutief. Het is namelijk reeds tientallen van jaren, dat er bij G. B. bepaald is, dat op de scholen alles in het Hollandsche onderwezen zal worden.

Mijne hoorders, ik ben lid van het Alg. Neerlandsch Verbond, ik ben zelf vertegenwoordiger te St. Martin, ik voel heel voor deze vereeniging, doch ik moet eerlijk zijn en zeggen dat dit systeem verkeerd geweest is. Geweest is, zeg ik, omdat er nu door den nieuwen Gouverneur eindelijk verandering zal gebracht worden.

Waar de kinderen thuis niet anders dan Engelsch hooren praten en zelf spreken waar zij van hun prilste jeugd af, niet van naar Holland gaan weten, doch wèl hooren en zien, dat vrienden en familieleden naar Amerika trekken, waar de opkomende jongens en meisjes brieven van Papa ontvangen, die in America werkt of op een Amerikaansche boot vaart en dus in het Engelsch geschreven is, waar blanken en zwarten naar bed gaan, droomen en opstaan met het idee van naar New York te gaan, waar deze 3 kleine eilandjes geheel omsloten worden door een in hoofdzaak Engelsch sprekende natie, moeten wij dan zoo koppig blijven en ons toch, omdat wij Nederlanders zijn, vast houden aan de verkeerde beginselen?

Het verkeerde hiervan is door den Gouverneur nu eindelijk ingezien en is thans bepaald, doch nog niet in werking getreden, dat het Engelsch hoofdzakelijk onderwezen zal worden en het Hollandsch als vreemde taal.

Berichten uit de Kolonie.

Dankbetuiging.

Het is voor Ons een aangename plicht, hierbij openlijk Onzen oprechten dank te betuigen voor de algemeene deelneming betoond bij de viering van Ons zilveren Priester-Jubilé op den 15den dezer.

fr. MIGUEL GREGORIUS

tit Bisschop van Charadus

Apost. Vicaris van Curaçao.

Curaçao. Aug. 1920.

Feest van Monseigneur op de Club „San Hosé", Otrabanda.

Het was een mooi plan, wat de *Reunion „San Hose"* van Otrabanda opvatte om bij gelegenheid van 't Zilveren Priesterfeest van Mgr. VUYLSTEKE, Z. D. H. W. een welkomstavond aan te bieden op de Clubzaal. Er werd gewerkt en gezwoegd, reeds dagen te voren om de avond zoo schitterend mogelijk te maken. De zaal was prachtig versierd, op den achtergrond was een paars-witte mantel aangebracht, met 't wapen van Mgr. in 't midden en omgeven door flikkerende sterren. Boven prijkten de teekenen der Bisschoppelijke waardigheid. De troon van Mgr., bekleed met de Pauselijke kleur, maakte een grootsch effect, grootscher nog door de versiering, die rondom was aangebracht. Naast den troon van Mgr. zag men de wapens van Sint'Dominicus' Orde. Rechts van den troon was 't geschenk voor Mgr. opgesteld, dat hem straks op den feest-avond door de Club zou worden aangeboden, nu nog bedekt met een hemelsblauw gordijn, om de verrassing des te grooter te maken.

Ook de heele zaal was prachtig versierd met guirlandes. bloemenmanden en lelie's, terwijl tegenover den troon van Mgr. 't beeld van den Patroon der Reunion „San Hose" in keur van bloemen prijkte.

Vrijdagavond 7¼ uur zou 't feest een aanvang nemen.

De President en de Secretaris van 't feest-comité ontvingen Mgr. aan de poort van de koraal. Een ontelbare menigte had zich reeds opgesteld om getuige te zijn van de plechtige ontvangst. Toen Mgr. de trappen van de Club besteeg, zag hij reeds den welkomstgroet van alle leden uitgedrukt in een transparant:

„WELKOM IN ONS MIDDEN."

Boven werd Mgr. voorafgegaan door drie bruidjes, die Z.D.H. door de middelgang, begeleiden tot aan zijn troon, daarna volgde de Paters en de leden der Feestcommissie. De muziek van Prof. J. PALM bracht Mgr. de eerste hulde. Daarop volgde een welkomstspeech van den Directeur. De uitdrukking van hun diepste gevoelens toorden de Clubleden, toen de drie genoemde bruidjes uit aller naam Mgr. de hulde brachten van hun geloof, hoop en liefde, voorgesteld in de zinnebeelden van 't kruis, anker en hart in bloemen.

Na 't orkest van Prof. Palm volgde 't hoofdmoment, de speech van den President van 't Comité, den Heer JOHAN RIB, tegelijk met de aanbieding van 't geschenk.

In roerende, uit 't hart gegrepen woorden bedankte de President Mgr. voor alles, wat hij voor de Club gedaan had, en als bewijs van dankbaarheid bood hij Mgr. 't geschenk van de Club aan in den vorm van een prachtige mahonihouten kast, gemaakt door den president zelf. Het was een schitterend oogenblik, toen de President 't gordijn plotseling vallen deed en de kast voor 't publiek zichtbaar werd. Er volgde een langdurig en enthusiast applaus. Onder de kunstvolle leiding van frater M. Candidus, voerde een uitgelezen koor van Clubleden eenige liederen uit, tot opvrooliiking van den feestavond. De leden waren niet tevreden, dat hun Directeur en President uit aller naam gesproken had, maar wilden ook zelf hun gevoelens van dankbaarheid en vreugde uitdrukken. Angel Pinedo wenschte Mgr. geluk door een zeer kernachtige Spaansche speech, terwijl Gerard A. P. v. Uijtrecht den weldadigen invloed van Monseigneurs werken in Curaçao en met name voor de *„Reunion San Hose"* besprak. Ook de Union „San Hose" van Pietermaai uitte haar gevoelens van dankbaarheid door hun Secretaris en welbekenden spreker Rafaël Henriquez. Daarna volgde op 't program een surprise, een dialoog van Miguel Suriel en Edi Kroon, die vooral de grootsche werken prees, door Mgr. in deze vijf en twintig jaar tot stand gebracht.

Een hartelijk dankwoord van den Directeur volgde, terwijl met 't zingen van de *„Hymno di Bandera"* de feestavond werd besloten.

Moge de Reunion „San Hose" van Otrabanda haar beste wenschen, neergelegd aan de voeten van Mgr., op dezen schitterenden feestavond, in vervulling zien gaan.

Gerard A. P. van Uytrecht.

Het Gouden Jubelfeest der Curaçaosche Missie in Holland.

Ook in het Moederhuis der Paters Dominicanen te Huisen is het Gouden Jubelfeest in dankbare herinnering gevierd. Alle missionarissen met verlof en alle oud-missionarissen der missie waren voor deze gelegenheid overgekomen.

De Plechtige Hoogmis werd opgedragen door drie Missionarissen den Zeer Eerw. Pater H. OKHUYZEN met assistentie als diaken en subdiaken van de Paters J. GIJLSWIJK en J. P. DELGEUR, terwijl de Hoog Eerw. Pater B. D. VAN BREDA, Provinciaal der orde als *presbyter assistens* fungeerde. Ook de H. E. G. Heer Mr. TH. NUYENS oud-Gouverneur van Curaçao woonde deze plechtigheid bij.

Bij de plechtige receptie in de kloosterzaal werd een Jubellied gezongen *Holland aan Curaçao*, woorden van Pater MOLKENBOER, muziek van W. VAN KALMTHOUT.

In den avond werd de Kerkelijke viering besloten met een Feestelijk Lof, waaronder Pater Prior WOLSKY, oud-Vicaris der Missie, de feestrede hield.

In aansluiting bij dit verslag dient nog vermeld, dat door den Hoog Eerw. Pater Provinciaal vele en hartelijke gelukwenschen werden ontvangen. Daaronder werden bijzonder op prijs gesteld de gelukwenschende brieven van H. M. de Koningin en de Ministers van Arbeid en Koloniën. Ook de Kerkelijke Overheid liet zich niet onbetuigd. Het lid der Eerste Kamer, den Heer H. VAN KOL, de schrijver over de Antillen, die in de Kamer meermalen voor Curaçao op de bres stond, verklaarde van het Gedenkboek gaarne gebruik te zullen maken in het algemeen belang.

H. Vormsel.

Woensdagnamiddag diende de Apostolisch Vicaris Mgr. M. G. VUYLSTEKE het H. Vormsel toe aan 112 kinderen in de St. Annakerk. Donderdag aan 93 kinderen in de Kerk van de H. Familie.

Resp. den 7n. 9n. en 10n. September zal Mgr. eveneens het H. Vormsel toedienen in de parochies, S. Willebrordo, Barber en Westpunt.

Welkom.

Met de *Sluyversant*, die waarschijnlijk Woensdag of Donderdag hier verwacht wordt, zullen ook de Eerw. Pastoors J. P. DELGEUR en I. VERRIET wederom van hun verlof terugkeeren. Met hen maken de reis mede de Eerw. Zusters Dominicanessen NICEPHORA (Mej. A. Sprockel) en Cherubine, nieuwe krachten voor het bijzonder onderwijs op Aruba.

Vaarwel.

Met het SS. *Nickerie* is de Eerw. frater Aurelianus, tot dusverre Directeur van het St. Thomas College en Inspecteur van het Katholiek Onderwijs alhier, naar Suriname vertrokken, om daar zijn nieuwe functie bij het onderwijs te aanvaarden.

Schipbreuk.

Het *Boletin Comercial* van gisteren meldt, dat volgens ontvangen bericht de goulet *Electra* van de Heeren BOOM alhier, vóór Port-of-Spain vergaan is. De geheele bemaning werd gelukkig gered.

Geridderd.

Door Z. M. den Koning van Italië is de C. Heer S. GORSIRA J.P.EZN. agent van *La Veloce* alhier benoemd tot Ridder der Kroonorde van Italie. Onze gelukwenschen. *(Bol. Com.)*

Alles bezet.

Berichten uit New York melden, dat daar voor de volgende 3 à 4 maanden reeds alle plaatsen op de stoombooten naar Europa besproken zijn.

Hier is het al even druk.

Zoowel de *K. W. I. M.* als de *Red „D"* booten, die van hier naar New-York vertrekken, kunnen vóór November geen aanvragen om passagiers meer inwilligen. Alle plaatsen zijn reeds tot dien datum bezet.

Gewond.

Bij een vechtpartij tusschen een matroos aan boord van een der barken hier in de haven en een vrouw van lichte zeden, werd de eerste, die stevig beschonken was, met een mes een wond over de kin en nog een steek in de zijde toegebracht.

In het St Elisabeths' Gasthuis werden de wonden verbonden, de woestaard opgesloten en de schuldige in arrest gesteld.

Feestprogramma

OP KONINGIN'S VERJAARDAG

DINSDAG 31 AUGUSTUS.

's Morgens om 7,30 uur Rondwandeling van het garnizoen met muziek.

9 uur Aubade van de Schoolkinderen in het Fort Amsterdam met uitdeeling van versnaperingen.

11 uur Volkspelen vóór het Gouvernementshuis.

a. Boegsprietloopen.

b. Zwemwedstrijden.

De muziek der Weesjongens speelt gedurende dit nummer in de kiosk vóór het Gouvernementshuis.

's middags 4 uur *a* Zeilwedstrijd van af de Emmabrug om de boei in de Caracasbaai.

b. Zakloopen.

c. Driebeenenwedstrijd.

Muziek van het Garnizoen speelt in de kiosk Overzijde.

's avonds 7 tot 9 uur.

Bioscoopvoorstelling aan den Waterkant Overzijde.

9 uur. Optocht van versierde Vaartuigen in de haven met muziek van de militairen.

Afgewisseld met vuurwerk.

Zou 't waar zijn?

Algemeen gaat het gerucht door de stad, dat a. s. Maandag hier een vliegmachine zal landen of passeeren komende van Sta Martha. (Colombia.)

Als 't 5 maanden vroeger was, zonden wij aan een Aprilgrap denken. Nu zullen we maar bedaard afwachten of Curaçao inderdaad een werkelijke vliegmachine hoog in de lucht of hier neerdalend zal te zien krijgen.

Twee menschenlevens gered.

Maandagnamiddag ten 4 uur passeerde de echtgenoote van den Heer H. E. Maduro de brug over de haven, juist toen deze werd dichtgedraaid en had het ongeluk in het water te vallen.

De agent van politie K. F. W. Bonenberg, die het zag sprong, haar onmiddelijk na en had de voldoening de vrouw van een wissen dood te redden.

Deze agent was eerst twee dagen in dienst, daar hij pas Zaterdag te voren van het garnizoen naar het politiecorps was overgegaan.

— Zaterdagmorgen had een bediende van de *Botica Excelcior* het ongeluk, terwijl hij alcohol overgoot, dat zijn kleeren vlam vatte. Om zich zelven en ook de apotheek voor grooter onheil te vrijwaren, liep hij de straat op en sprong in de haven. Daar hij niet zwemmen kon, hield hij het hoofd boven water door met de hand aan een pontje vast te houden. Drie heeren J. Beaujon, E. Goilo en Seikens, daar in de nabijheid hielden hem vast, en dompelden hem geheel onder water, zoodat het vuur geheel gebluscht was en trokken hem daarna weer op het drooge.

Met een paar brandwonden in den rug en aan linkerzijde kwam hij er nog vrij wel goed af.

Mij. tot Zoutwinning op het Eiland St. Martin.

In de op 6 Juli j.l. gehouden jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders werd de balans goedgekeurd en de heer H. J. Cornelius Cohen als commissaris herkozen. Verder werd besloten tegen de *Exploitatie-Mij. van Zoutmeren op het Eiland St. Martin*, die tot dusverre de exploitatie uitoefende, dusdanige maatregelen te nemen, welke de directie oirbaar zal achten, om haar te dwingen, hare verplichtingen tegenover de *Mij. tot Zoutwinning* na te komen. (*Maasbode.*)

Bovenstaand bericht ontleenen wij aan de *Maasbode*. Vermoedelijk is de Vergadering, waarvan in dit bericht sprake is, gehouden te Rotterdam.

Erg duidelijk is dit bericht niet. Ter verduidelijking plaatsen wij hieronder, hetgeen de Heer LANGEMEYER in de Zitting van den Kolonialen Raad van 21 Juli ll. gesproken heeft over de Zoutpannen van St. Martin.

De „Exploitatie-Maatschappij van Zoutwerken op het eiland St. Martin" dateert van 1868, die de concessie overnam van den Heer Perrinon, oud-gouverneur van Martinique. Welke de *Maatschappij van Zoutwinning* is en van welk jaar deze dagteekent kunnen wij niet beslissen. Misschien is dit de naam van de firma L. A. VAN ROMONDT'S SONS van 1907.

In de Zitting van den Kol. Raad van 21 Juli zeide de Heer LANGEMEYER het volgende:

„De zoutindustrie van St. Martin moet niet vergeleken worden met de zoutwinning op de Benedenwindsche eilanden. Zij is dáár veel meer een integreerend onderdeel van het bestaan der bewoners. — St. Martin is slechts een klein eiland; op het Nederlandsch gedeelte wonen nog geen 3000 menschen. Tot voor eenige jaren werkten gedurende den oogst ongeveer 575 mannen en vrouwen in de pannen der z.g. Groote Concessie alleen. Dat is dus een zeer groot percentage van de arbeidende bevolking. In dien tijd waren armoede en welstand recht evenredig met het slagen van den zoutoogst Dat is thans niet meer heelemaal waar, vooral omdat de arbeiders werk gaan zoeken in Santo Domingo, waarvan het gevolg is een groot economische achteruitgang van het eiland.

De zoutpannen van St. Martin bevinden zich thans in handen van verschillende concessionarissen. Zij worden onderscheiden in:

de kleine concessies, waarvan de meesverleend werden 1830-1840, en

de groote concessie, verleend in 1858.

Vooral het verleenen van deze laatste heeft een groote verandering gebracht in de zoutnijverheid van St. Martin, en vond dan ook veel tegenstand bij de bewoners. Vroeger hadden immers alle inwoners van het eiland zelf het recht van zout garen gehad. Nadat reeds door anderen verscheidene malen was geprobeerd het geheele groote zoutmeer in concessie te krijgen, was het in 1858 eindelijk aan den heer Perrinon gelukt de zaak zoo rooskleurig voor te stellen, dat hem de concessie verleend werd. Ongetwijfeld meende de Regeering te handelen in het belang der bewoners door de bevordering van dat particulier initiatief. De zaak is echter niet zoo gegaan als men verwacht had. Een eerste maatschappij kon het niet bolwerken. Een tweede werd opgericht om de eigendommen van de eerste te exploiteeren (1867) Ook deze ging maar matig. Slechts acht malen sinds 1867 werd een dividend uitgekeerd en ook dat was niet hoog. In 1907 kwamen alle aandeelen aan de firma L. A. van Romondt's Sons. Daardoor hoopte men op St. Martin een goedkoopere exploitatie en meer winst te bereiken Tevergeefs echter. Ook de kleine concessies bloeien niet.

Het spreekt wel van zelf, dat een kwijnende zoutindustrie geen behoorlijke loonen betalen kan. Wanneer het Gouvernement dus de bevolking wil helpen, moeten de ondernemers worden gesteund. En door in 1857 in te grijpen, laadde het Gouvernement den moreelen plicht op zich om in deze voor de belangen der bewoners te waken.

De Regeering maakte dan ook gebruik van mijne aanwezigheid te St. Martin door mij een studie ter plaatse van het zoutbedrijf op te dragen. Het ligt in de bedoeling dat rapport als bijlage bij het koloniaal verslag te publiceeren.

Naar mijne meening is, als men de zaak goed wil aanpakken, noodig voor de verbetering der dijken, afwateringen, enz. f. 135,000,— en voor eigenlijke werken in het zoutmeer en voor meer direct ten voordeele van het bedrijf f 167,000. Het spreekt wel van zelf, dat dit bedrag van f 302,000,— niet zoo maar in den den blinde mag worden uitgegeven. Men moet weten of er voldoende afzetgebied is. De kwaliteit van het St Martinsche zout is zeer goed. Proeven te Delft en voor de stelling Amsterdam hebben zulks bewezen. Waarom zouden trouwens anders de Noord-Amerikaansche schoeners telkens teruggekomen zijn, nadat zij bij slechte jaren vergeefsche reizen hadden gemaakt? Het zoutbedrijf der Turkseilanden gaat, met mindere kwaliteit zout, veel beter dan te St Martin. Dat geeft te denken.

De ondernemers moeten niet met de handen in den schoot blijven zitten afwachten tot de schepen hun zout komen halen. De schepen schijnen thans voordeeliger andere tochten te kunnen maken, ofschoon de berichten van enkele, die in 1919 kwamen, gunstig luiden. De concessionnarissen moeten dus zelf schoeners laten varen.

Charteren schijnt niet te gaan: er zijn geen vaartuigen disponibel. De draagkracht der ondernemers is niet groot genoeg om de groote kosten van flinke schoeners, die verre reizen zullen kunnen ondernemen, geheel alleen te dragen. Het Gouvernement wil hier helpen om aldus via de ondernemers de geheele bevolking te helpen.

Bovendien kunnen met dien schoener proefreizen worden gemaakt naar Noord- en Zuid-Amerika om markten te zoeken.

STAAT, aantoonende de opbrengst van de middelen van de Kolonie Curaçao over de eerste halfjaren van 1918, 1919 en 1920 vergeleken met de raming voor het jaar 1920.

EILANDEN.	1918.	1919.	1920.	De helft der raming voor het jaar 1920.
CURAÇAO.				
A. Belastingen.	f 211,417,87	f 367,384,76	f 452,385,29½	f 328,000
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	104,772,88	124,578,78½	510,135,72½	120,737
	f 316,190,75	f 491,963,54½	f 962,521,02	f 448,737
ARUBA.				
A. Belastingen.	f 11,087,18½	f 11,669,97	f 15,412,45½	f 17,100
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	9,399,14	6,794,91½	28,029,54½	7,225
	f 20,486,32½	f 18,464,88½	f 43,442	f 24,325
BONAIRE.				
A. Belastingen.	f 11,880,38½	f 12,624,47½	f 17,230,11	f 11,287,50
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	6,863,92½	6,408,26½	32,935,40½	4,025
	f 18,744,31	f 19,032,74	f 50,165,51½	f 15,312,50
ST. MARTIN, (NG.)				
A. Belastingen.	f 5,026,72	f 5,734,00½	f 7,418,97	f 5,387,50
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	2,929,02	5,017,44½	5,649,83	1,430
	f 7,955,74	f 10,751,45	f 13,06S,80	f 6,817,50
ST. EUSTATIUS.				
A. Belastingen.	f 4,237,03	f 5,430,47½	7,164,35	f 4,377,50
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	15,219,46	6,315,81	f 27,778,83	7,000
	f 19,456,49	f 11,746,28½	f 34,943,18	f 11,377,50
SABA.				
A. Belastingen.	f 2,459,68	f 3,026,66	f 3,282,53	f 2,912,50
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	1,170,49½	2,131,68½	3,602,26	255
	f 3,630,18½	f 5,158,34½	f 6,884,79	f 3,167,50
OVERZICHT.				
A. Belastingen.	f 246,108,88	f 405,870,34½	f 502,893,71	f 369,065
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	140,354,92	151,246,90	608,131,59½	164,772
	f 386,463,80	f 557,117,24½	f1111,025,30½	f 533,837

Dit keurige lijstje van den Administrateur van Financiën geeft een helderen trijk op de enorme stijging der geldmiddelen der kolonie over het *eerste* halfjaar van 1920.

Vergeleken zoowel met de *eerste* halfjaren van 1918 en 1919, als met de *raming* van dit jaar, is de stijging *over de geheele linie* buitengewoon geweest.

Op *alle* eilanden hebben de inkomsten min of meer het **dubbele** bedragen van de raming en met uitzondering van St Martin en Saba ook het *dubbele* van het jaar te voren.

Enkele posten (zoo bv. de accijnsen) zullen in het 2e halfjaar wel heel wat minder opbrengen.

Doch wanneer het 2e halfjaar over het eheel geven voordeelig uitvalt als 't eerste, zal met recht blijken, dat de gunstige verwachtingen van een beteren toekomst voor onze kolonie geen utopiën zijn geweest.

Dan zullen ook zooveel belangrijke posten, door den Gouverneur op de begrooting gebracht tot verbetering van den economischen toestand der kolonie, niet meer zoo 'n „sprong in het duister" schijnen, zooals velen het nog steeds gelieven voor te stellen.

Wie weet, of 't waar is.

El Boletin Comercial zegt dat een telegram van recenten datum meldt, dat in officieele kringen te Londen de meening veld wint, dat de Entente opnieuw aan Holland zal vragen, om den ex-Keizer Wihelm veiligheidshalve naar het eiland Curaçao of naar een der eilanden van Oost-Indie te verbannen.

Hetzelfde bericht meldt ook, dat de tegenwoordige Duitsche Regeering een meer definitieve beslissing omtrent het lot van den ex-Keizer tegemoet ziet en genegen is in zijn verbanning toe te stemmen, zelfs zou President EBERT besloten zijn, ingeval Wilhelm zou ontvluchten en naar Duitschland terugkeeren, hem aan de gealieerden Mogendheden uit te leveren.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de 3e (Juli) aflevering Nieuwe wegen door TJ. PYTTERSEN. Economisch arbeid op St. Eustatius van Gouvernementswege van 1903—1918, door G. J. VAN GROL.— Boekbespreking door DR. H. D. BENJAMINS. — Uit de Pers. — Bibligraphie.

Ook voor Curaçao?

De Raad van toezicht van het *Hervormingsfonds Pembaroean*, dat tot doel heeft: allen christelijken arbeid te steunen, die de opheffing en ontwikkeling van de jeugd en jongelingschap in Nederlandsch-Indië, Suriname, *Curaçao* beoogt, is thans als volgt samengesteld: Dr. P. Barbas, prof. dr. H. Bavinck, dr. C. W. Th. Baron van Boetselaer van Dubbeldam, ds. W. Breukelaar, dr. J. W Gunning, ds. M. Lindeborn, jhr. mr. A. F. de Savornin Lohman jr., H. W. van Marde jr., ds. W. W. Meijnen, E. van Ouwenaller, prof. dr. J. W. Pont, ds. J. Rauws, ds. A. J. Roozenmeijer, dr. H. G. Rutgers, ds. H. C. Ruys, dr. Th. Ruys jr, mr. dr. C. F. Schock, prof. dr. J. R. Slotenmaker de Bruine, mr. C. K. Vinken, dr. J. Weener en L. J. van Wijk.

Men zal met ons hier noode missen iemand, die geacht kan worden de kolonie Curaçao te vertegenwoordigen.

Aanvragen tot steun behooren schriftelijk te worden ingediend bij den secretaris (dr. Th. de Ruys jr., Bloemendaal) onder overlegging van voldoende gegevens ter beoordeeling van den financieelen toestand der steunvragende instelling of vereeniging, van een nauwkeurige omschrijving van het doel, waarvoor onderstand wordt gevraagd. Vereenigingen zijn verplicht haar statuten en reglémenten mede over te leggen.

(*Kol. Wkbl.*)

Petroleum.

Aan het Jaarverslag over 1919 der *Koninklyke Nederlandsche Maatschappy tot exploitatie van petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië* ontleenen wij het volgende over Curaçao:

„Evenals gedurende het voorafgaande jaar, konden in 1919, tengevolge van gebrek aan vervoermiddelen, slechts geringe hoeveelheden Venezolaansche olie worden aangevoerd en verwerkt. Maatregelen werden echter genomen tot uitbreiding van de tegenwoordige vloot en verwacht mag worden, dat in de tweede helft van het loopende jaar een geregelde aanvoer naar de fabriek verzekerd is.

De behoefte aan olieproducten der Kolonie worden voor verreweg het grootste deel door ons gedekt. Belangrijke contracten voor bunkerolie werden afgesloten. De export naar omliggende markten wordt krachtig ontwikkeld.

Het kapitaal der Curaçaosche Petroleum-Mij. werd in 1919 vergroot tot f 7.500.000.—."

Uitvoer

in het 2e kwartaal van 1920.

ALOE.

		waarde.
Curaçao	4.676 KG.	1.870 fl
Aruba	261 079 KG.	104 092
Bonaire	51.642 KG.	20.128
	317.397 KG.	126.090 fl
In het eerste kwartaal	119.999 KG.	39.104 fl

DIVIDIVI.

Curaçao	13 ton	1.092 fl
Aruba	80 ton	6.703
Bonaire	67 ton	5.561
	160 ton	13.356 fl
In het eerste kwartaal	283 ton	9.470 fl

GEITENVELLEN.

Curaçao	2.760 KG.	8.280 fl
Aruba	7.126 KG.	3.046
Bonaire	3.126 KG.	8.715
	7.012 KG.	20.041 fl
In het eerste kwartaal	7.101 KG.	19.308 fl

STROOHOEDEN.

Curaçao	38.447 doz.	202.220 fl
Aruba	6.769 doz.	26.829
Bonaire	2.594 doz.	13.488
	47.810 doz.	242.537
In het eerste kwartaal	35.114 doz.	156.168 fl

De hoeveelheid van 38 449 dozijn voor Curaçao in *een* kwartaal is alléén overtroffen in het 4e kw. van 1913.

De waarde van f 202.220 alleen in het 1ste en 4e kw. van 1912.

MEST.

Curaçao.	1.319 ton	15.260 fl
Aruba	632 ton	6.952
Bonaire	1.040 ton	12.660
	2.991 ton	34.872
In het eerste kwartaal	2.675 ton	28.220 fl

KATOEN.

St Martin	10 578 KG.	61.612 fl
St Eustatius	10.458 KG.	76.326
	21.036 KG.	137.938 fl
In het eerste kwartaal		68 229 fl

DE CURAÇAOSCHE PETROLEUM. MAATSCHAPPIJ.

Voerde uit in het 2e kwartaal aan:

Petroleum:	1.762 L.	497 fl
Gasoline:	50.832 L.	13.303
Residu:	21.682 ton	744.112
		757.912 fl
In het *eerste* kwartaal	6.377 ton residu	f 194.631 fl

Wel een bewijs hoezeer het gebruik van stookolie door de stoomschepen, die onze haven aandoen, enorm is toegenomen.

De prijs is evenwel ook bijna verdubbeld.

PHOSPHORZURE KALK.

Curaçao	17.139 ton	515.219 fl
In het eerste kwartaal	13.954 ton	418.620 fl

STEENKOLEN.

Curaçao	11.675 ton	688.385 fl
eerste kw.:	12.368 ton	666.455 fl

SISALVEZEL.

Curaçao	29.811 KG	12 579 fl
In het eerste kwartaal	16 817 KG	6 733 fl

ZOUT.

Curaçao	2.455.256 KG.	16.379 fl
Aruba	69.230 KG.	554
Bonaire	3.391.848 KG.	17.071
St Martin	700.155 KG.	5.647
	6.915.489 KG.	39.611 fl
eerste kw.	2.668.054 KG.	23.351 fl

In dit *2e* kwartaal werd voor **bijna een miljoen méér** aan waarde uitgevoerd dan in het *eerste* kwartaal van dit jaar.

K. W. I. M.

In dank ontvangen van de Agentschap der K. W. I. M. een nieuwe tijdtafel voor de stoomschepen *Stuyvesant*, *Crijnssen* en *van Rensselaer*.

Kolonlale Raad.

In de gehouden zitting van den K. R. op ll. Donderdag gehouden werden alle posten van de aanvullingsbegrooting voor 1921 (zie het wetsontwerp in dit nummer) zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. Bij den post van de nieuwe motorsloep voor den Gouverneur stelde de Heer H. Statius Muller de vraag, of deze post eigenlijk niet op de Staats-begrooting thuis behoorde.

Officieele berichten.

(Van de vorige week.)

Aan den agent van politie eerste klasse E. R. Theobald is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den kommies der belastingen op Aruba A. Leflang is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De fuseliers S. L. Paula en K. F. W. Bonenberg zijn tijdelijk bij de politie werkzaam gesteld als agenten tweede klasse.

Aan den seiner bij de D. T. al. C. A. Beaujon is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den agent van politie 2de klasse M. P. Cristiaan is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Buitenland.

Wat Russisch geld waard is.

Uit Odessa komt een bericht, dat den koers vermeldt van 't geld, door de Bolsjewiki uitgegeven. Het staaltje is in verschillende opzichten zeer merkwaardig.

Men heeft 27 Sovjet-roebels noodig om te krijgen één...... Oostenrijksche kroon die zoowat 2 à 3 cent waard is.

Daar de nominale waarde van een Roebel minstens vier maal zoo groot is die van een kroon, blijkt dus dat het Oostenrijksche geld, waarvoor wij den neus optrekken, nog honderd maal meer waard te zijn dan het Russische. Voor een Duitsche Mark zijn 125 Roebels noodig, zoodat Duitsch geld ongeveer vijfhonderd maal meer waarde heeft dan Bolsjewieksch. Een Engelsch Pond is niet te betalen: 14000 Roebels.

Maar dit getal moet door vijf worden gedeeld, daar het Pond nominaal zooveel grooter is.

Engelsch geld blijkt dan ongeveer drieduizend maal de waarde van Russisch te bezitten.

Maar het merkwaardigste is, hoe zelfs een Russische bevolking als die van Odessa, levend onder Sovjetbewind, al het andere Russisch geld van hooger waarde acht dan dat van Lenin en consorten.

Zelfs de biljetten, uitgegeven door den verslagen Denikin staan 13 tegen 10 ten opzichte van Sovjetgeld.

Geld van Oekraine is driemaal zooveel waard, van Kerensky 14 maal en van den Czaar *veertig* maal.

Wel een bewijs, hoe weinig de Russen zelven de duurzaamheid van het communistisch avontuur vertrouwen. En zij kunnen het weten.

Een land zonder dienstboden.

Ik heb eenigen tijd doorgebracht in Zuid-Californië, een land zonder dienstboden, en ik heb er mij wel bevonden.

Bijna denzelfden toestand heb ik in Australië aangetroffen, maar de menschen bevonden er zich daar in het geheel niet wel onder, omdat de huizen er niet op waren ingericht.

Ik zag o. a. te Sydney jonge vrouwen zich uitsloven in die onpractische huizen, omdat zij, maanden lang, geen dienstboden konden krijgen.

Hoe geheel anders in Californië. De gegoede Zuid-Californiër: de makelaar, de commissionair, de advocaat, woont in de voorsteden der groote steden, in een kleine „Bungalow", bijna altijd ongeveer gevormd zoo als de Zwitsersche chalet, maar lager, meestal weelderig en smaakvol ingericht, omgeven door bloemen, en en waar binnen bijna geen vierkante voet verloren ruimte te vinden is.

Portalen en gangen zijn er onbekende zaken; de deur voert direct in de zitkamer.

Bouwverordeningen, zooals in Nederland, die dit en dat verbieden om denkbeeldige bezwaren te voorkomen, bestaan er niet.

De huizen zijn heel eenvoudig van indeeling; zitkamer, eetkamer, keuken, tevens waschkamer, badkamer, slaapkamer (s); de meeste vertrekken loopen in elkander, behalve de slaapkamers, de keuken en de badkamer, afzonderlijk bereikbaar door een smalle vrije ruimte. Elke kamer kan ook als slaapkamer dienen, de bedden zijn zoo ingericht, dat ze des daags, met een paar kussens erop, tot zitbank kunnen dienen, hoewel ik, hier en daar, een „disappearing bied" aantrof, dat in den muur geschoven wordt.

De huisgenooten wasschen zich in de badkamer, die een of meer vaste waschtafels en verdere benoodigdheden bevat.

Hoe leeft men nu in zulk een huis?

Een ieder maakt zijn eigen bed op en neemt stof af van de meubelen Ik meen dat daarmede nauwelijks vijf minuten gemoeid zijn.

In de ontbijtkamer staat het brood gereed, de boter, de thee, de jam en wat men verder gebruiken wil, gedeeltelijk thuis gebracht, gedeeltelijk door een der huisgenooten gehaald en klaargezet.

Veel vrouwen koken zelf een eenvoudig menu en gaan met haar gezin naar een restaurant of cafeteria, wanneer zij vacantie willen hebben; ik vermoed, dat de kosten ongeveer dezelfde zijn.

De wasch is een moeilijk ding, omdat de bleekers heel duur zijn. Velle vrouwen wasschen daarom zelf, maar ik zag, hier en daar, practische toestellen, waarin het goed met water en zeep gelegd en waarin het, langen tijd geschud wordt, tot dat het schoon is; mangels en strijkijzers worden electrisch bewogen en gewarmd. Mijn indruk was dat dit werk, op deze wijze verricht, niet vermoeiend of lastig was.

In het huishouden werkt de man in zijn vrijen tijd, even hard mede als de vrouw en acht zich niet vernederd wanneer hij de borden van het ontbijt en de kopjes wascht.

De gegoede Californiër is een practisch man, die er een eer in steit alles zelf te kunnen en zelf te doen. Eens was er in mijn kamer een ruit gebroken en ik was nieuwsgierig te zien hoe ze gemaakt zou worden, maar mijn gastheer kwam met zijn gereedschappen en timmerde in weinig tijd, een kleed tegen het gat, zoo goed als de beste Nederlandsche behanger het doen zou, en een week later, toen er een niet te veel-eischende glazenmaker ge vonden was, werd de ruit vervangen.

Waarom zou een Nederlander niet kunnen wat een Californiër vermag? Deze zegt met trots: „Ik laat niets voor mij doen, dat ik zelf doen kan". Is dit niet een gezonde stelregel?

Aldus de geachte inzendster, die iets vergeet: De Amerikanen zijn een groot volk, de Nederlanders een klein. Wij moeten toch onzen stand ophouden en deftig doen, niet waar? (*de Nieuwe Courant*)

Verdiende Prijs.

Te Parijs bestaan verschillenden fondsen waaruit prijzen worden toe gekend voor daden van bijzondere deugd of heldhaftigheid.

Thans is zulk een prijs uit het fonds Fortin, toegekend aan een meisje van 9 jaar. En niet voor een enkele daad, in een opwelling van edelmoedigheid verricht — zulke deugd is als een verwelkende bloem— maar voor een offervaardig leven van lange maanden. Tijdens de laatste maanden van den oorlog leefde vlak achter 't front een werkman, Dupruy genaamd, met zijn vrouw en zes kinderen, waarvan de oudste toen zeven jaar was, de jongste zeven maanden.

Plotseling slaat een zware granaat in de nabijheid in en de moeder stierf van schrik.

Toen pakte het oudste — zegge oudste — meisje van 7 jaar de zaak aan.

Zij kookte en naaide, zij verzorgde de kleine bébé, zij bracht haar broertjes en zusjes naar school.

En thans ontving de „petite mère" een toespraak en een envelop pe met een mooi prentje, waarvoor de menschen 500 francs geven.

De vorst van Jeruzalem.

Te Londen is, volgens de *N. R. Ct*, het volgende telegram ontvangen uit Jeruzalem van 30 Juni: Sir Herbert Samuel reed met zijn gezelschap in drie auto's, begeleid door vier pantserauto's van Jaffa naar Ludd. De straten van Jaffa waren vol geestdriftige schilderachtige Indische soldaten.

Sir Herbert ging met een expresstrein van Jaffa naar Jeruzalem Twee vliegtuigen begeleidden den trein, die om drie uur 's middags te Jeruzalem aankwam. De burgemeester verwelkomde Samuel in een redevoering, waarin hij wees op de taak tot ontwikkeling van 's lands welvaart en gelijk recht voor alle bewoners, waartoe de koning van Groot-Britannië hem had uitgezonden. Sir Herbert zeide in zijn antwoord, dat de religieuze gevoelens der bevolking, hoe die ook waren, niet zouden worden aangetast, dat er volledige rechtvaardigheid en gelijkheid voor allen zou zijn. Niet lang geleden, zeide Samuel, had de koning hem ontvangen en van zijn groote belangstelling in dit oude land en Jeruzalem blijk gegeven. Binnen eenige dagen zou hij (Samuel) de vertegenwoordigers van Zuidelijk Palestina, later die van Noordelijk Palestina ontvangen en zou hij eenige belangrijke mededeelingen doen. Sir Herbert vertrok daarop naar het hoofdkwartier, gevestigd in het paleis van den ex-keizer, op den Olijfberg. De straten waren afgezet door troepen van het Yorkshire regiment en binnenlandsche politie. De menigte, verzameld in den omtrek van de Jaffapoort, juichte hem toe.

Aan onze Abonné's.

In den laatsten tijd bereiken ons herhaaldelijk klachten van onze abonné's OVER HET NIET ONTVANGEN VAN DEN „AMIGOE DI CURAÇAO."

In verband daarmede verzoeken wij onze Abonné's eventueele *verandering van woonplaats* ons *terstond* op te geven.

Door een nauwkeurige contrôle vóór de verzending heeft onze administratie de *zekerheid*, dat aan ALLE abonne's een exemplaar der courant wordt verzonden, zoodat wij de abonné's beleefd verzoeken, *bij het NIET ontvangen der courant*, voortaan hun klachten aan den DIRECTEUR DER POSTERIJEN alhier te richten.

De Administratie
v/d „AMIGOE DI CURAÇAO."

1—4

HULDE-AVOND

Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke

aangeboden door de leerlingen der Fraterscholen in de zaal van het St. Thomascollege.

OP DONDERDAG 2 SEPT. 1920.

Opvoering van een drama en een blijspel, afgewisseld met zang en muziek.

Herhaling dier opvoering op Zondag 5 Sept. tegen toegangsbilletten, verkrijgbaar à fl 0,75 bij Ellis & Dania,— de Lannoy en St. Thomascollege.

Op Pietermaai bij de Cooperatieve Vereeniging.

Alles in de Hollandsche taal.

5—1

Bekendmaking.

Het Bestuur van de Curaçaosche Hypotheekbank maakt hierbij bekend:

1o. dat de rentevergoeding van bij de Instelling in administratie gegeven gelden op **vijf** ten honderd per jaar is gesteld;

2o. dat de interest van onder hypothecair verband door de Instelling verstrekte gelden op **zes en een half** ten honderd per jaar is bepaald:

een en ander met ingang van 1 October e. k.

Curaçao, den 27 Augustus 1920.

Namens het Bestuur,
De Voorzitter,
H. Statius Muller.
De Secretaris
C. P. Neuman Wz.